

יאיר צבן

על הפרק

עם צירוף המכדי"ל

אילו חמצי חלם חיים עמנו כיום הזה... אילו... שחיי פייקו לזהם גדולי-דורנו בימים אלה חומר יקר-ערר למשפחותיהם. למשל: ישבו חכמים ודנו ולשו בסוגייה הקשה — כיצד ישול דבר לכשתושב בכנסת הצעת ה"ליכוד" כנגד כל ויתור ביהודה וב-שומרון? כיצד תצטרע המפד"ל? לא שני הקפד"ל (קיצונים דתיים לאומנים), חללו הצבעתם חזויה מראש. אבל, השמנו, אלה של בורג ושל רסאל? לפי פירוש ר' מאיר (תלמי), מבית מדרשו של מפ"ם, לחור-הרב-רבין יצביעו ח"כי המפד"ל נגד הצעות ה"ליכוד", ואילו, מה מחר, חונגעים בדבר, ח"כי המפד"ל טוענים, כי להם פירוש משלהם, פירוש-רסאל? והוא כמובן השור לגמרי מקודמו. מי יודע, אישוא, מה יהיה?

רק זאת? עוד קטע קט היינו קרים לכן, כיצד מתחלל ופולחן המר בכס של מדיסטור, ודעי מדובר באדם שחמך בגלוי בפעולות גוש "אומנים", שקראו תגר על סמכות השלטון הנהגו, שפגעו במעמדו של הממשל הצבאי בשטחים המוחזקים, שגרשו לצה"ל גופים רבים ויצרו מצבי-התנגשות בין קבוצים לאומניים צעירים לבין חיילי ישראל. המר והכריז סרבי לקבל המנוי ושיקוליהם עימם, אך מפ"ם וליע למעשה כבר היו מוכנים גם לכן. ואו צעות ועולות כמה שאלות נוקבות: אם המר יכול להיות, לאחר ככלות הכל שר בישראל, או מדוע לא למנות את אריק שרון לממשל? ואל עו"ד אליקים העזני לנשיא בית המשפט העליון? אפשר היה להמשיך וללגל ולחזקת, אלמלא היה זה עצוב כל-כך: אלמלא היה זה, "מורים שפיל" המשחק בגורלנו.

אחד הטובות והמפגשים במאבק למניקת התמוטטותו של שלטון דמוקרטי ונפילתו בדי הימין הקיצוני הוא: המונטז בן, בנוסף לתופעות אחרות, מחליף בלבט תהליך של הימאסות השלטון על שכבות רחבות בעם, ואחרי תהליכים המחיריים והמדויקים במרשה "החברה לישראל", שנצלה כדבעי ע"י הימין, באה עתה פרשת החיזור המחפיר אחרי המפד"ל, צאו וראו מי זוכה ומי מפסיד בתעל-לים אלה: ביחס החיזור לדמותו של רבין חל קיוון ניכר וחוא מופיע בעיני רבים כתלמיד מוכשר ומחיר-הפיסה בשערי-מניפולציה ותכטיס-פגל. דווקא האנף הימני יותר גראא עלוב בחוסר יכולתו להשיג הבחירות ממשיית למשמעות המימית וסיכומי המעור-לים. ואילו במפד"ל ברור שמ"ם בצורה כזאת יורים תומכים רבים לגוש "אומנים" או הישר ל"ליכוד" על-חשבון התמיכה הממורית בתנהגות המתונה יותר של המפד"ל ובסדר-הכל: זרימה ימינה.

השלטון הוא עמנו, המונטז מודרשבים בקרבנו לשמטע כל צליל אחר, פריט לצלול העקמוני — מידת האמת הטמונה באימרת-כנף זו של חוסרת רשל פולר גדלה, בדרך-כלל, ביחס המור ליציבותו של השלטון. דבר זה מתקרי לעין כל שעה שהמדינה ניצבת בפני הכרעות גורליות ואילו השלטון טרוד למעלה ראש בייצוב עצמי, מה שמחרוש חיום בישראל רק מאשר אמתות אלה.

במבין הנורא השורר באזרנו — וועדת המיסנה הערבית ברבאט לא התירה אותו — זקוקה ישראל להנהגה שיהא לה מרחב-חמרון גדול יותר וכישר-חמרון מעולה יותר, לנוכח סכנות קשות של קפאון: של חירוש-האש ושל כרסום גופם בשטחים ללא חמורה מדינית, אנו זקוקים למדיניות-שלום נועזת, ולנוכח המתיקפה האש"פית — אנו זקוקים למיגונה ראוייה לשמה. וא-אפשר להתמודד עם האתגר הזה? אם לא מאמצים את החכרת בוכות התגדרת העצמית של חמם הפלשתינאי לצד מדינת ישראל ואם לא מוכנים לחזר על רוב-רובם

של השטחים המוחזקים בגדה למען הסכם-שלום משולש — ישראלי-פלשתינאי-ירדני. אלה הם תנאי-המינוט בהם תיחכן בכלל הצלחה כלשהי לדיפלומטיה הישראלית במאמציה לגייס הבנה לדאגתה של ישראל לנוכח קיצוניותו המשתלמת של אש"ף, רק עם מדיניות כזאת ניתן בכלל כיום לגייס הבנה לישראל בעולם, לבודד את הנורמים הפלשתינאיים הקיצוניים ולהביא את זולתם להשלמה עם ישראל ולהכרת בוכות קיומה. המשך המערכה הנמצאת נגד הטרור הפלשתינאי והדוערכות לקראת המלחמה הכאת, אם תפרץ — כל אלה חיוניים במאמציו-החריפה ועוד יותר — במערכת-המגן עצמה. אבל, בכך בלבד לא סגי. חורוע המדינית צריכה להיות לא פחות חזקה ולא פחות רחבה (בנדיבותה) מחורוע הצבאית.

ממשלה-רבין הישנה, וז שבטרים הצטרפות המפד"ל, לא השכיחה, — פרט לכמה גיחות בודדות מעולות — להתמודד עם אתגרים אלה. עתה, שהמפד"ל הצטרפה — וכי משלה אי-מי את עצמו שיגברו סיכויי-המסנה? כאן נעצת המשמעות המדינית החמורה של הצורך, שהרי אין ספק כמעט, כי תוכניתו של רבין מושתתת על חזנות שבו-דשים הקרובים, ואולי אף בשנה הבאה, לא תהיה אפשרות או לא יהיה טעם לפתוח במשא-ומתן נמרץ ותכליתי על עתיד הגדרת ואולי גם על החזנות הקלאסית ששוב תציל את היהודים הנזקשות הערבית והיריבות הפנימית בקרבם. וכך, במקום שישיראל חיוום ותאין את תהליך עשיית השלום היא כונה על חשהיית, ומחשהיית זו עלול לצמצם סטאטוס-קור חדש, וממנו — מלחמה חדשה, צמצום חריבות בעבר השני של הגבול, במיוחד בצפון, הוא תזכורת חמורה לכן.

על סף ההכרעה קראנו למפ"ם, לליע ולריעצ להתנגד בתוקף לצורך המפד"ל בנסיבות תנונות, נשאלנו בימים אלה לא אחת: מה המשמעות המעשית של קריאה זו? למעשה, משמעותה היא בריחה ראשית — האנף הזה, היותר מחקדם מבין מרכיבי הממשלה, היה מוכיח טוף-טוף שגם לו יש חוט-שרדת, שגם הוא מסוגל להוכיח גאמנות לעקרונות ואינו מוכן לחתובות ללא קץ במרימ מעליה, שגם לו יש גדר וגם הוא מסוגל להתישב עליה. שנית — צער כזה היה מאלין את רבין להתייצב לבחירות מוקדמות.

שלוש המפלגות הללו הכריעו, בסמוך-של-דבר, אחות. לזוהי ונחבדה, אך חוששני שעוד יבכו מרוח את התלטות זו.

מכיוון שאינו נזמחים ביציבותה לאורך ימים של ממשלה משונה זו נמשיך ונקרא לבחירות מוקדמות, ונוכיר את נימוקיו: א. הצורך להשתחרר מהר ככל האפשר מ"סכנת דיו" (יצירת ברית של ה"ליכוד", המחנת הדתי ותומכי דיו), שבלעדי שתורד זה תמשיך סכנת-דין לחות נימוק, או חידוך, למדיניות מגומגמת של אי-הכרעה.

ב. ככל שתוקדמה הבחירות כן הן התנהגות יותר סביב עצם העקרון של פשרה טריטוריאלית ופחות סביב מרטיה וזו מערכה קשה יותר ל"ליכוד" ולשותפיו וקלה יותר למתנגדיו, על כל גוניהם. ג. כל דחיה כרוכה בשקיעה נוספת בביתה הכלכלית, ביצירת מקורות נוספים למיריות סוציאלית שתנצל בעיקר על-ידי הימין, בגילויים נוספים של שערוריות כלכליות הממאסות את, השלטון הפועלי במדינה.

ד. אחת הסכנות הנשקפות לדמוקרטיה מכיוון הימין הקיצוני כיוכה דווקא בנסינו לטעון, כי חירוב בכנסת ובעם תומך בעמדתו (ראח חישוכיו של בנין לגבי הצבעת הברי-הכנסת ודיבוריו על לקח העצמה שארגן ה"ליכוד"). לטענות אלה אין אלא תשובה מוצקה אחת, זו הניתנת בקלס.

הסובסידיה שנלקחה מהלחם וניתנה להון

• מק"י: חזית רחבה נגד הימין - צו השעה •
לנין והשאלה היהודית

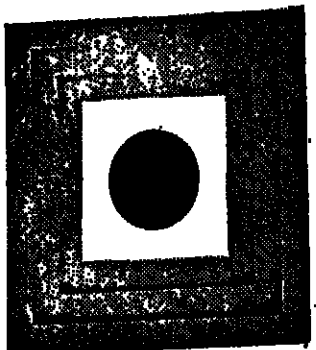
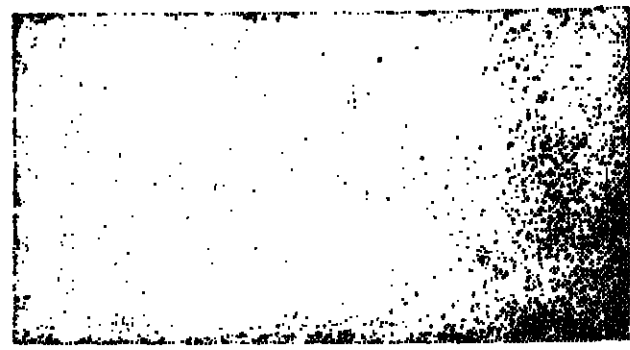

57 שנים למהפכת אוקטובר

מקובל
השם

מקובל
השם

הכרזה על האל

עות . תגובות . פרשנות מעט לעט

הסתדרות

הוועד הפועל על מדוכת המצוקה

מלאת חודש הפועל של ההסתדרות אישה פורצת את השערות ההתחלה שה"ישו כל חשיבות יחד בשאלות המצוקה לוח בידה ועתיד כן לגור במצוקה. יעצות המצוקה המסוראלית והכלכלית - נאמר בהחלט - מתמקדות בשלש: עצם עניין האשמות של ציבורי או סטנדרט הנגזרות, כמו גם לפסקידין של חשומות ולאי-היגיון ע"י תנאים. אף חשיבות רבה לטיעון של שלום כח: אם משמעות מברריו - לשי"ח" והואה עם חוקי בריית-המועצות - שהוא מערער על עצם התוקפים של מיהם מאשש ביטון, עליו לפרס לאילו חוקים בדיקת הוא מחייבם. אם הוא יצליח לשכנע שהחוקים הנערי הערתי מוחנה בביטולם או באי-היגיונם של חוקים אלה - יחול אגשים רבים לאי-ביות ויהי מקול מחורש של עצמם - מה עדיף.

מחר שאינו בטוח כי אמנם יש ניגוד בין חוקים אלה ובין חיסול ה"פועל בישול" הנשען על מילת מילה של התחנות מפעילי המלחמה. ה"פועל" עושה שירות דוב לעניין חיסולו של הפועל הערתי.

מכאן שרצוי לסתננות להירח הערתי שני בדרכי פעולתם, וציאלי עצמו בנושא זה חשוב כקליפת חושם.

אמרו ברך, גי'חשומות

למה דוחקא נשיא ספרדי?!

כיום המתיחות באוהד למאבקיהם של העתירים השחורים, ובני עוזות המורח בכלל, למען שיוני מני התחברת שלגו, והאנפולר גרשחור העתירה כיתות (שלא לומר נעצבו) של שלום כח, כחחובתא בראיון עם ב"גיליון 31 של "קולנוע" האם סבור הוא כי רק, בני עזות-המורח" הם מקומות ודוקים" ורק אליהם, מ"ג, נים כשיש מלחמה? תאם סבור הוא, כי על שלום הנשיא, "צירי" לשבת איש ערתי, ללא קשר לכשוריו? ומדוע טעו הוא, כי רק מותני העם (וכו') נח, כנראה, לספרדים) התנגד למיני קציר לנשיא? והרי, כוכור, התנגדו למיני 44% מחברי מרכז, "העבודה", בגושף לכל חברי, "הליכוד", "המפד"ל, חתית, תחתית ומ"ר, כלומר כש"לשח" רבנים מן העם.

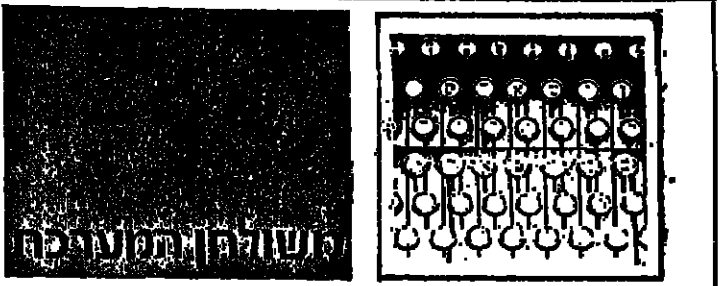
הפתעתי גם, כי מן כח, הדוע ב"מאקני נגד האחרות-הכסית והכסית תחתית (הוא קר, כוכור, את הערתי" תחתית שלו בגלל, "הסעיף והתיר" בה), נאח לכ"כ בחתית הרב יוסף, אשר, כידוע, לו לכל רעיון של קידמה הברית.

כח קשה לי להבין, מדוע אין למר כח, כל עניין תחנות להיכני את ערכי הקיבורי, האם רוצה הוא להע" מיט א התור" בין חתות?

כמרכ ציורית, כי עם כל חתותיו המוכנה של שלום כח עם יידיה ציורית בישול, הנשען על מילת מילה של התחנות מפעילי המלחמה. ה"פועל" עושה שירות דוב לעניין חיסולו של הפועל הערתי.

מכאן שרצוי לסתננות להירח הערתי שני בדרכי פעולתם, וציאלי עצמו בנושא זה חשוב כקליפת חושם.

אמרו ברך, גי'חשומות

או גיליון מס' 22, מ"ר ביולי 1974, לא הופיע מדור זה. בגלל קשיים כספיים נאלצנו לצמצם ל-12 את מספר העמודים של העתון ומדורים אחרים נמלל חלל. במדור האחרון תחילת המדור של מ"ק", ש"קול העם" יופיע מעתה כדו-שבועון בעל 16 עמודים. כידוע, אחת לחודש מופיע עכשיו הירחון, "עמדה", שמשותפים בו חוגים ואישים מ"מוקד", ממפים, מן ה"חוג לליבון בערות החברה" של מפלגת-העבודה ועוד. רבים מקראי, "קול העם" מבינים גם על, "עמדה", כי ששלוש מעמים בחודש יקבלו רוב קוראיו כחב"ע-המאיר את בעיות החברה מנקודת-מבט של מאבק שלום ותמורות סוציאליסטיות.

בגיליון זה אנו מפרסמים מאמר בלתי-ידוע של שמעון רימנשטיין, הקומיסר היהודי הראשון לאחר מהמכת-אקטובר, על יחסו של ה. א. גלין, מייסד המדינה הסובייטית, לבעיה היהודית. מכמה וכמה בחינות זהו מאמר רב-תגליות, החושף דברים לא ידועים לרוב הציבור בישראל.

הרש פטוליארי, מראשי הקומוניסטים היהודיים בפולין, מנלה ברעסלר (במספר 12) כיצד נכתב המאמר הידוע ב"פאלקס שטימער" הורשאי על גורלם של ראשי היהדות הסובייטית, ובניהם ש. רימנשטיין, בתקופת סטאלין. יש אומרו, קשר בין שני מסמכים אלה, אישי והיסטורי גם יחד.

במאמרים אלה וכן בשער, המראה את גלין במסדר של הצבא האדום, מציגים אנו את יום-השנה ה-57 של מהפכת-אקטובר.

בגיליון הקודם עמד חברנו יוקב וילבר על התפתחות התנועה הקומוניסטית בתקופת האחרונה. בגיליון זה מנחה הוא את המתרחש בקרית חסוציאל-דמוקרטית ואת סיכויי שיתוף-הפעולה חסוציאליסטי-קומוניסטי.

תחנות מימדי הקודמים של עיתונות מאפשרת לנו לשון ולהרחיב את המדור למקטל (ע"פ) והקרא ימצא בו דברי פרשנות על המתרחש בניה. ה"כילנאציה", ביות, בארז"ב ועוד, וכן מן חזרה הנמנית-על על מוצתה ממים ועל מושב הוועד המועל של ההסתדרות שדן בבעיות המצוקה בחברה הישראלית.

הוועד המרכזי של מ"ק" דן במדורו האחרון, ה"21, בהתפתחויות האחרונות בישראל. כינון חותי רחבה להתנגד המוקרסית והשלום, להחריטת המעוררת הימין - זהו המפקיד הדחוף בעיני מ"ק" (ראה עמודים 10-11).

מושב הוועד המרכזי התכנס עוד לפני שממשלת רבין-רבינוביץ' הכריזה על הפיתוח הנוסף של הלירה הישראלית ועל צעדים אחרים וזמנניים כח קשות בעם העובד. ר. פיינשלאס מנחה במדור "על המרק" את צעריה ותוצאות צעריה של הממשלה.

לשכתנו בעוד שבועיים!

7.7.74

דגש

שכונה שאבה תקוותה

תח דחמיה את חקניה אל השש החריף מ"ק קימה אולם לעניינה דברי תוכחות של אותה מנהלית ששי רדי עולם מנהלים מדיק גם רך את שיקת בשכונת-החק"ן את ש ת ה ל ש. כי ה- שונות, המשתנה, והשלטנות אינם משלים את עצמם והעם הערתי לא חשך במותו!

לם את הרשם שישראל ממשלה במדי-נות של אי-הכרה בעם הערבי והמלשונותא ואירצו לנהל מדיק עם ציונים של. אולם, יש להמרה על ההחלטה המדינית כל הזמן על "קיום שתי מדינות עצמאיות וריבונות" - ישראל מזה ומדינה ערבית מזה, משני עברי הירדן, והרי של קיום מדינה אחת או שתיים מדינות ישראל צריכים להחליט העמים והמלשונותא חז"ר וזה הם וואים להחליט לפי רצונם. ההכ"רוה של י. חוה, שמדינה מלשונותאית בין ישראל וירדן הוות, סבגה-הוה שחזורים גם את ישראל וגם את ירדן מותח נסות לשלל את זכות ההגדרה העצמית מהעם המלשונותא (וזאת הנה הכרה דה-יורה ב"כ" כוח זו).

מעמדה של מ"ק ב"מערך" הוא שלוב. המסדות המשותפים של בריח זו אינם מתכנסים ומנויני "עבודה" מקבלים את ההחלטות החשובות בלי לשאול את פיהם של מנהיגי מ"ק. כמה זמן אפשר להמ"ש"ר במצב כזה?

מועצת מ"ק החליטה, שהופיעה שח"כ כנס בעוד שנה הבכיר בשאלה זו. והרי שנה זו לוחל להיות גורלית לעתיד יש ראל, וזו חיה אולי קשה עוד יותר לתת לים על קיום מ"ק כמכללת עצמאית בדי-רת המדינית. הנסיון והכית שהחזיקה אינה מפורן.

נשח בציבור. המוכר הכללי של מ"ק, מ. חלמי, עמד על ההתפתחות במשך חשנה האחרונה מן מלחמת יום-ההספרים וזיין שהחשבו "אי-נגד מעורר. הוא דיבר אמילו על תגובות יאוש.

בשעת הכלכלי-סוציאלי דרשה מועצת מ"ק חלוקה מתחד של ההכנסה הלא"י מית וצמצום מירבי של הפער; הרחבת הכנסות הציבורית על מגורי משק גוסי מים; הבטחת מיקוח ציבורי יעיל של הב"ק; והפחתת יסוף התכונן; משטר של חסכון; יעילות בריסות התעשרות; ריסון יבוא של מותרות וינשיאה שוה בעול".

כל זה טוב ויפה, אך בשאלה השאלה - כיצד להגשים דרישות כגונות אלו? והרי מ"ק לא יומה אינה יחמת שום מאבק נגד המדיניות והחלטות ככיות אחר לגמרי.

ובשעת המדיני - החידוש שהביאה ה"מועצת הוא התביעה מממשלת ישראל להכיר על נכונות להיכנס מיד למ"ק שם כל גורם מלשונותא המוכן למרס חוף הכרה במדינת ישראל, וזו החלטת נבונה. חשומות ממוצעה דברי ביקורת מני צירים רבים על התכונות והחלטות של ראש הממשלה י. רבין, שרובתעוה ש פרס ושר-התור"ן א. אלוה, הכרזה שהשאיר בער מ"ק במסגרת המערך וכמעט אינה מור

המוכר הכלכלי של מ"ק מ. חלמי

מחר בהתמחדות הרשימיות עם הימין, אך השאלה הנשאלת היא - תאם אמנם כנני נח ו נאמר להחיש המותין לראות כי צד יחשחתו הרברים במ"ק. עדיין ככולה מ"ק במסגרת המערך וכמעט אינה מור

תן להגיע בזמן ללימודים

תן לי להשתלב בתנועה!

אגד המחלקה לחינוך ציבורי

מכללות

הסתדרות של מועצת מ"ק

המועצה הכיר של מ"ק, שספקת בשתי עתות: המדינית והכלכלית, לא חידשה קווי מ"ק, א. יפה, קיא לכנות מה"ש את הארגון המכללית שחולש ולע

הח' ראול טייטלבוים, יו"ר ה-
 עד המרכזי של מק"י, הרצה על
 מצב המדינה.

בסיום החקבלו בהסכמה כללית
חלטות מדיניות.

[illegible]

מצב זה של מבוכה ואוולח'ייד, יצא אנו להשמיש ולחטיל בצורה משקלנו הציבורי, יהיה הוא סטן והיה, עלינו לקבוע סדר קדימויות פעילותנו המולדת. עלינו לקבוע סדר בשלב זה, ומהי הפעילות שבה יום היום את הדגש העיקרי, כדי על כיוון התחרון של חבפיות ת.

פני זה ברצוני לתכות על חזה עז-
ם לשמוט על-פי מצורבותם של
חופי המרכזי ושל רבים מבין חברי
באירועים הפוליטיים ותאורגונים,
ואת המדינה שהיו בבחינת אות-
לבאות, ירי, חיבים אנו להגיע
עונות מאוחר.

•

למען חזית רחבה להגנה על הדמוקרטיה, מול הסתערות הימין

[illegible][illegible]

בוחדאי, מערכה זו לכינון החזית להגנת
הדמוקראטיה איננה מערכה קלה המת-

לצאת מ-חזית הסירוב

הבידואים, כמו בארבים השלטוניים, נחשבו כממלאי תפקידים, ונצרכו לסייע לרשויות. אך בעת ההיא, לא היו רשויות, ולכן הציב להם הממשל את המשימה של "לשלוט" באזור. הממשל הבריטי, ששלט באזור זה, היה צריך להבטיח את השלום באזור, ולכן הציב להם המשימה של "לשלוט" באזור. הממשל הבריטי, ששלט באזור זה, היה צריך להבטיח את השלום באזור, ולכן הציב להם המשימה של "לשלוט" באזור.

[illegible]

רבים וטובים בציבור חלו תקוות בממ-
שלת רביז, אשר הבטיח המשך רשימה, אך

[illegible]

איכשזו, הרי עם מכנסים קרועים.
לכן, צריך לעשות גסיון רציני ביחס ל
גסול כלי כוחות והימין ע"י שפלת
לחיות ציבורית רחבה, כדי שהמדינה
הישראלית תוכל לתצטרף לשלם סל לימ
בארץ, כדי שתגבר בה יסוד השגיו, ש
הוא מחייב המציאות האוניברסיטית, ש
רק זהו יסוד הדרך למניעת המלחמה ולקידו
השלום.

[illegible]

דומה לזו של ישראל אשר נבחרה להיות
כדי להשיג הישגים מושקעים באזור, וזו
התנף לתפארת השקשום בין ישראל וסביבתה.
יתכן אם נרצה זה יוכלו גם ימי התהלה
הלאומית, וקולות תהלה אלה, שיש להם
הנהגה מיוחדת, להפוך למעשה המהפכה
החדשה, המהפכה המהפכית, במצב הקיימ
אחר הישגים ממושכים של ישראל, שיהיו
זו להבטיח את מקומה, זהו להבטיח את
לכאן, מובן ויודים נוספים בישראל ה
ערכה מורן יודים קיומיה למבטחנה של
זה של שטח סדור, המשיך המצב הקיימ
זה חוסר האונים פוליטיים ובכוחות חסי
מסיבכים לעתיד ולקליפתה. זהו ה
לכאן לבני העתיד מבחינה זו, זהו ה
הנהגה מיוחדת, המהפכה המהפכית, במצב
החדשה, המהפכה המהפכית, במצב הקיימ
אחר הישגים ממושכים של ישראל, שיהיו
זו להבטיח את מקומה, זהו להבטיח את
לכאן, מובן ויודים נוספים בישראל ה
ערכה מורן יודים קיומיה למבטחנה של
זה של שטח סדור, המשיך המצב הקיימ
זה חוסר האונים פוליטיים ובכוחות חסי
מסיבכים לעתיד ולקליפתה. זהו ה
לכאן לבני העתיד מבחינה זו, זהו ה

הסוגיה השלישית, מבחינת התחנה
ארוך, היא בעלת חשיבות מכרעת.
לבעיות הממשק ותחבורה. מה יהיה אוסף
של ישראל? איוו חברה תתפתח מה כי
שור הקרוב? איוו משק יהיה כאן? בו
שוכה? שאלות אלה כרוכות בעיות רב
מחלקה הומאנו גנטיקו וסוציאל.

[illegible][illegible]

יחזקאל גרוע לפני שיהיה סיכוי להחזקת
מנה.
י קרול: אנו צריכים להתערב לחיות
רבה כל תאשור. במסגרת ששנים קודם
יש חליטה בענין גורלות לחיות: אנו במסג
לגורלנו. בענין זה השתתפות רצינית ו
הכל כבר. והענין שבתורה. בתורה
לחיות יחבבה יש לחזק את "מקום" כבוד
חשק. במערכת של שלום וגו' חיים
בתחת הכלכלי צריך להוציא בתוך חסד
חדרת להבנה על תוספת חיקוק. וזה אצל
יש תשוב מבאבב גדול על התעוררות ה
בחי"מ. מוסרנות, אגיד, יש לחבוע ביטול
חזקתו צריך דתון.

לא הכול שחור

י.צ.ב. | קטן של קולותיהם הייתה חיונה ורעננה. לא ידעו לקרוא את סיכוי השלום באזורנו. הסתמכו על המעצמות, ותקנתו של מברלין צרחה ערב בליל הפעשלה וההתאבדות. נשאלה הלא האם יש דוחה להקטין מעט את הפעולה ההוליסטית של הוורמאכט? היתה תשובה אחת: תחילה נשאלו: מה יקרה אם נדדעים את המעצמות על ארצותיהם? וזו היתה תשובה משפטי-שליטתית, התיקון, של סיכוי שיתבשר. לא נשאלו: מה יקרה אם נעצור את ישראלים? בלתי. היתה תשובה אחת: של וורמאכט. וזו היתה תשובה של חוסין בל לא אשכנזי. אפשר להעלות שאלות, ויחדיתם חכמי-לא נשערת בקיפודו... וזה ששקת את האנשים והחברות וההתאבדות? וזה ששקת את האנשים והחברות וההתאבדות? וזה ששקת את האנשים והחברות וההתאבדות?

בן רס צבאות ירש וזוהו שם המושקע
 באמצעים מדעיים: אצמם, צריך להרים
 את כל הדגלים במאבקנו המולטי, אבק
 שום דבר איננו נתון לשמירתו כמו עניי
 נגנת הדמוקרטיה. צריך לדעת, כי הסכ
 נה לדמוקרטיה היא יותר מנחשת מכל
 מכה אחת.

ב. באיטלי, והמלחים אחר. כמנהג
יהוה, והתקדושים היו צעזר ראשון של חורב
רוח, בתנאים ממשל בעל השני. חסידי
העקריות לעיבוד זה היה התחלת של
הממלכות העולמיות. שכן הרשע שבו
בראשם יש תהוהו נוסף לזכי העל
באורו. כלנו בעל חרש וזמנים
דימיוניים שם ברעלם, אך דבר אינו
תלוי במניין משראלי. אנו בעל השח
שחור. הממלכות העולמיות בארצות
שחור. לטכסר באורו וחכמתו, אב

[illegible]

גורם מתייטי נבחן בכך האם הוא מסוגל
בחוץ סבך הבעיות, לפעול ולהשפיע ול-
שנות. אם אנו רואים את כוחנו הדלי, הרי
קצה החוט בפעולה זו למען נוכל לפעול,
להשפיע ולשנות, חייב להיות ביצורה של
"מוקדם".

[illegible][illegible][illegible]

هكذا في الأصل

ב־4 באפריל 1936 מורסם ב"פאלקס-שטימע" בהודעה מאמר-מערבית בשם, "אונדזער ווייטיק און אונדזער קרייסיס" (הכאב שלנו והנחמה שלנו). בעקבות גילוייה של חרשצ'וב בוועידה העשרים של המפלגה הקומוניסטית בברית-החדש צוה חקף גם המאמר במסגרת הוועידה-הקומוניסטית בפולין את פולחן-היהודי של סטאלין, בהשעיו סיוע לבני-היהודים, "פאלקס-שטימע" הודיע את חרשצ'וב על העולה שגגה לתרבות היהודית ב"ברית-החדש" — הן כשנות-השלושים והן כשנות היום והתחלפות של סטאלין — הן שהיא מנתה שירת סמרים וסמנים יהודיים שהיו קרובות חסידות של סטאלין וברית. המאמר מציג את הסיבה לנחמת הלגיטימיות שהולח בברית-החדש כללה גם את המדיניות לגבי היהודים (ובכן, בהתאמה) — ומצביעה על סימנים לשיקום-החברתי וההתחדשות בברית.

ההודעה לכתיבתה את המאמר, אונדזער ווייטיק און אונדזער קרייסיס באה לאחר עיון מדויק-בהר-צאה גיקטיה חרשצ'וב בוועידה ה-20 של המפלגה הקומוניסטית בברית-החדש. כעורכו הראשי של "פאלקס-שטימע" קיבלתי מיד לאחר הוועידה עותק ממסמך של הסטנוגרמה מן המאמר, אשר עשה עלינו רושם מצויץ בשל חזקתו-הגמורה של חרשצ'וב מכל החורבן היהודי, מהשגתו כל סימן לארגון חברתי-חברותי יחיד וכל זכר למסורות היהודיים, ובכיער מהיטלה והפזי של חרשצ'וב האישית והיהודית-הסובייטית בפעלים הברותיים והחברתיים-פוליטיים.

לאחר שכתבתי את המאמר קראתי קודם-כל לפני חרשצ'וב ממצע המערכת שמעון זכריאש ומיכאל מיר-סקי, אשר העירו וציעו הצעות, מןן גם כאלה שאפשר למאמר לראות אור. יחד הגענו ליריד-החלטה, שהמאמר יופיע כמאמר-מערבית בלא התימה, לאחר שיקינה בו כל החוקרים החדשים ולאחר

הנחמה לא באה

מאת הרש סמוכר

למערכת בחוגים רשמיים, עד שהציעו לי לשמוע את שתי השורות חתם שמו של העתון: "בטאון הוועד-המרכזי של מפלגת-הפועלים הפולנית המאוחדת". הימנעתי, שמעתי ויכל העתון להביע חש-קפתי הוא ולא מוכרח שתהא זו חופפת בכל חבצות את חשקתו של הוועד-המרכזי. אף לא נצרכו לחכות חרבה לתגובה סובייטית. היא חובאה על-ידי דוברו של משרד-החוץ הסובייטי, ליאונרד איליציץ, אשר לשאלתו של כתב אמריקאי הגדיד את המאמר ב"פאלקס-שטימע" כנאטי-סובייטי.

בישיבת חברי-המערכת הסתכלנו לשגר מכתב ל-איליציץ ולבקש ממנו הסבר על הראיון ההוא ועל הנאמר אשר-לא-יאמר בו. כתבנו שנחכה לחשובה חדש ימים, ואם זו לא תבוא בחומו, נצא במכתב גלוי בעתון על ההשערה-הזאת. את המכתב ניסח ש. זכריאש כן השלמנו לפרסם שורה של מאמרים על מצבם של היהודים בברית-החדש. המאמר ב"פאלקס-שטימע" עורר חילוקי-דעות כלשהם בחוגים סובייטיים רשמיים. הגיעו לידיעתי כי בחוגי-צבא סובייטיים גבוהים סברו שאיליציץ לא צדק ואין למבוא דושי באותו מאמר. כן ידעו לי שאנאטאס מיקויאן מן הפוליסטוריו ביקש וקיבל חרוגה המאמר ותפס פסוקו: "אין אני רואה במאמר זה שום דבר בלתי-נכון". והוא-על-פי-כן לא סלחו לנו בחוגים סובייטיים ופולניים מסוימים על "השלמת" והצנחה הסדירה של חרשצ'וב ב"חוספת" מומבית ויהודית מיוחדת. כך, למשל, בוסלה בלי כל גימיקים הומנטיזם-חרש-מית-למחצה למסקבה ערב יום השנה ה-40 של מהפכת-אוקטובר, ובימי-האנטישמיות הגזנית ש-השתוללה בסולין, בשעת שרנו בחוצות מפלגת-הפועלים הפולנית המאוחדת, הטיחו נכגדי בין השאר שהרכלתי על ברית-החדש וטלתי עליה אשמת מדיניות אנטי-יהודית...

הכאב נשאר, הנחמה לא באה. בחור כך התחלנו להרגיש הסתייגות מסוימת (שבועת"ם ב' 2)

גוש "אמונים" - ו"התנחלויות" השקר

מאת יעקב בטר

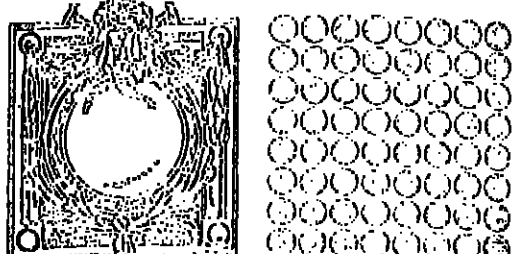
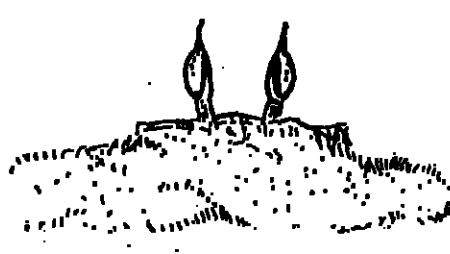
זה לא איות קטל-קרקע במעלה-האדומים... בית לאומי זה גם לא יריתו ויטעו, גם לא ואיר קטל... בית לאומי זה מרבה בגבולות בטוחים, בהם ניתן להיות בית לום. אנשי אמונים" אינם מאמינים ב"אפשרות כזאת. הם מעדיפים את גירסתו אחת — הוא זורם באמצע הדרך...

בעם הראשונה בתולדות ישראל מגי' עם לשיחות של ממש על איוו חקטימית יחד עם הערבים. יש כוחות לא-שטניים בעם הרעיוני להכשיל את חגגיו הן. כי שאינו רואה בנקיטת ואדי-קטל דווקא את מדינת ישראל, מי שרוצה בנכסיו של שלום, או של לקראת-שלום, במקום מלחמה בלתי-נמנעת, יא בימים אלה את ה"רוחב לחסות, לטכור את חורם העורב של התנחלויות השקר" אשר לגוש "אמונים".

לשכת, או לתעמית פני שוכחים, שתמתי-נה הואת חקטמית ב-1946, כדי לתת בית לאומי לעם שחם לנחמה. המדינה קמה משום שחייבים בן לום, ומשום שאומות העולם שוכנעו שלום זה, לאשר כל אשר עבר עלי, יש לתת בית לאומי. בית לאומי

אחת הצטרפות המהפכנית אשר נציג היה הצעיר של מפלגת-העבודה, בנותן ביטור להשקפותיו של צעירים רבים מאחורי-בית ישראל. הם (התנחוליים) רוצים לחיבא דיקטטורה למדינה, אני לא רוצה להיות במדינת דיקטטורה. הם רוצים מדינה פאשיסטית, במדינה פאשיסטית דאי שאינו רוצה להיות...

כאשר חיסן מאטאטי, הקלריקלי, מש' חרש על השלטון החילוני והמקראטי במ' וינה — יוצאים שותרי המוקראטי להגן על חוקם, ראשונים, או כמעט ראשונים, במאבק זה היו צריכות להיות מפלגות ה"מרקו הליברלי האנטי-החברתי. כמו תנועת "שינוי", למשל, להפתעת כי רבה, לא ראיתו בפעילות הזאת. הדבר המוחל ה"היסטורית אינה מוסית, היא חזרה על עצמה בדיקטורה. גם תפסם, כמו במונים אחרים, כמו מדינת ארצות, וזאת תגר ש"העבודה" להן על דמוקראטיה. ה"היסטורית" דווקא ג'עין, שהחכם מוש' עק במחלוקת אלה אינו, בסק לבין, ה"מסע אחר ממש גרמתי והקטע על ה"בסיס המוקראטי של המדינה הזאת. ב'

טפחות
אמנות
ביקורת

מוסטבא מוראר

החדש

הקיד קיד של חרבה. אבני בולטות, ביכולת כל אחת מהן לנפץ אלף ראשים. ראשי שלי לא יתנמץ. מימיני שרירי דלת הרוסה ומשמל לפני חלון עץ, בדיוק בגובה הראש. אני אגח אותה, אין לי ברירה. הוא התרומם, התעורר, נעלם, שם, בחזית גורד-החוקים, גורד-החוקים שממול. הוא דובק, אך הוא עוזר בדיוק בגובה הראיתי. אגח אותו בראשי, עש-ריס קומות; אין מה שימנע אותי מלהחילק בו, הן בגובה קומות... עניי.

השמיים... כן, כשאני מבית למעלה אני רואה אותם, ואו ראשי מתנגש בהם, וזה קורה בכל יום שטוף-שמש. אני גדול ממנו, גדול פי אלף מהאחר! אחד מהם אמר עליו פעם: "הוא חש שהוא נמוך מאללה בשיעור טמחים בלבד". הוא התכוון לשימים, וראשו של שאחר אכן התנגש בשמיים.

לאני היו אלפים דונם. אני עשוי רק פקיד וטר, עלוב אטיל. כל הראשים רוצים להדוקק, ועל ראשי חובץ כל כוכב העבר. חעבר... לא... לא אתנער מעבר בו חיו אבותי וסבי. התמדרותם של העברים כנגד אדוניהם אינה אלא תופעה חולפת, שבוודאי יושם לה קץ. ילדי יוכו ליהנות מן הפירות. אני אוריש להם את החרש הנעלה, חדר המוכתר, אשר ידחה אותם לשוב ולשאת את השוט ולוהיבם לעצמם את התהילה הם מרביים על הגגות של הדיסטוריות ומפנטסיות אודות ההכרח שבנצחון מעמך זה או אחר, אך אני אומר להם — אם ברצונם לשמוע — שהדיסטוריה מלאה וגורשה במה שהם קוראים בלשונם, "ההתחדשות". היו מתכונות ותנועות וקריאות שלום, אבל אנתנו, אנו לבדנו, ניצחנו במערכותיהם ומערכות זולתם. אנו כן פולאים, דאי חשב שוכוחו היא להיות שווה לאדונים. לא ולא, שוטה שכמותו! לא, פתי שכמותו. כן עברים! הוא משוטט כיום בחליפתו המרגנית — חי אילת, גם לו לבש בגדי-מלכות היה נשאר בעניניו אותו ליד חף שבגדיו קרועים והוא רץ אחרי זנבם לים העמוסים ערימות שיבלים או אחרי העגלות העטונות אשכולי תירס, הוא זה המתגורר בווילה החדשה, בן המלחא העלוב ששרירי בכתת משפחתו ניצבים עדיין גלויים לעין כל ליד מובלות הכפר. אני זוכר אותו, אני זוכר בדיוק כיצד היה מניביל את פרות אביו הכחושות בחופשות מבית-הספר, כדי לחסוך על-ידי כך את שכר הרועה.

אני זוכר אותו, וכיצד לא אוכר, כאשר הוא זה הנושא עבורי את המלכדות והולך חמיר מאחוריו תד לי ציפורים, שוחט ומנקח אותן, ולפעמים אטילו צולח אותו ואינו יעו להושיט ידו לטעום את בשרו...

אני זוכר אותו הולך לבית-הספר, כמה גורמים בתי-הספר המאכלסים בין קירותיהם רמשים מאו-סיוו... כמו חקיר הוה, בדיוק כמוהו, היו קירות בית-הספר, אך דמשיים בו היו מאוסים, וברגע שכתב-ל-הסילי יצורים כדוגמת האפנדי המכחיל הוה. הוא תד לאפנדי בדיוק כמוהו. כמוהו מבחולץ, אך שמשפא מורא, מספר ערבי, חושב הכפר גילגיליה, טעם בחוראת פירסם קבצי-ספורים אחת. בשנת 1972 ותעטו שישה כרכים של סיפוריו המקובצים.

אולוגיה שלהם, יצורים דמויי-אבנש שכמותם... מה אחא אפנדי, אדוני השיח? אחם ואנחנו לא יצאנו מן הסקרים. ראשינו לא נגמו אח הגדרות והשמיים כדי לשמוע פסיר את הטפט הטפסר הנשנה הזאת. שוב למערות, אדוני! טרם סבלת די. שבעה שנים, שבעת חיי המותרות בהם שקוע היה מעמדו הנעלה. אבל נוחחם אותנו ללא נשק, עד שנכרו עלינו הארומים והכחולים והצהובים הללו... חברים, (לא נורא, השיכוש בנושגים של עבדים לא ישנה את עיקר החרות), חברים! ו! שקט בבקשה! הנחיו לנו לשמוע מה שרוצה השיח' לומר. הדבר הטוב ביותר שביכולתנו לעשות הוא לרבר אחם בלשונם, ואולי גנוי ללשון משוחפת, למידה של דו-קיום, בשלב מאוחר יותר אולי ניצור אחם קטרי נישואין, ובחיותנו בקרבם נוכל לזנק עליהם שיח' שוטם, מוטב לך ולנו שתפנה להם את אחרון יודיה זה סופר וטופס גם יחד. אבל מי יערוך לכך?

ראשד, חזיר, מבוקע לעומק. הדם הניגר איננו כחול. אחא דאי בן-העדרות. מוצאן איננו שהיר, ואולי בשל כך ביקשת להיות מנהיג ונכנסת לשורות האצילים. מתוך רצון לעשות בהם שפטים ולהגמירם כדי עבדיהם. מוצאן עושה אותך כספסל, שליח ה-טמאים! אשלח אותם לקרוע אותך לגזרים, ובכל-זוא, הבה ונשמע את סוף דברי הלוצ שלך. "אל תחפזו למחשבותיהם של האפשרות לקום מחדש. אמרתי לכם שהכול חסר לנו, ואם נעשמונו נצחונות בשליים אחרים של הדיסטוריה, הרי זה ממי שהמצב הכלכלי דומה במספר מקומות בעולם, ומפני שהנשק, אותו נשק, היה מצוי בשפע או שאם-לשדך אל מאדמה. וגם אם קמץ קטצה כזאת, חייבים צאצאי לשדך אל מאדמה. ראשי שלי, ראשונו שלנו, הם המתמדרים עם ה-עבדים, מתנגשים בשמיים, ואילו ווא, אם סבור הוא שיש לו ראש בכלל, הריהו עתיד להתנמץ. ראשים מעבר לזאת וחתת החליפות והגבדים עדיין מצוי הוא, מלאח בן פלאחים.

הוא, אבל אוציא כל מה שאאגור, יתר על כן, אגרע ממונה של בני משפחתי מה שיאפשר לי להרוס את האורה הכלתי-קראו הוה אל חיי ה-מתחרות. המתחרות עתידים לשוב אל בעליהם, ובני המתנשח הוה ישובו להיות משרתים ועבדים לבני. הוא לא יעלה עלינו, אנו, בני חיי המותרות שחלטם, בשום דבר. אבל... אבל הוא עבר את הגבול, אין לו הזכות אטילו למסות, ואך הוא מרשה לנפשו הדלה להתנחל ז אנשים כדוגמתו נבראו רק להיות עבדים, וגם אם קמץ קטצה כזאת, חייבים צאצאי לשדך אל מאדמה. ראשי שלי, ראשונו שלנו, הם המתמדרים עם ה-עבדים, מתנגשים בשמיים, ואילו ווא, אם סבור הוא שיש לו ראש בכלל, הריהו עתיד להתנמץ. ראשים מעבר לזאת וחתת החליפות והגבדים עדיין מצוי הוא, מלאח בן פלאחים.

מה רוצה השיח' הוה לומר? ווא הבין את שורות האנשים, הראשים והמונים מושפלים ואני ירא שהם ישובו למשכנם בין האבנים הובולטות. אין אף ביכול-חי, אני, בעל-הברית החדש, אלא לחוסין ולהקשיב. כל מה שביכולתנו להשיג, ועליו להשיג דבר-מה, הוא האפשרות להיות את הדיסטוריה הקצרה שלום, לקרוא לעצמנו בעומותיהם ולאמץ לעצמנו את מחשבותיהם, למרות שהן מרות, עד שנתיה בעלי מהפכה ונלחם כנגדם באותו נשק באמצעותו גברו עלינו והניסו אותנו אל מאורותינו והטובות, (המשפט בע' 15) עברית: חרבה עמית-כוכבי

גבריאלה אלישע

פל אימת שיקפה אבי את שפני עולמו הקסר סתה דלמי פתוקה אליו וכל אימת ששקפה דלמי לפני עולמם סתה קסמה אלי אבי את שפני עולמו הקסר.

אבי ששכב לא נדעתי אם קצב. או שקמה דוקה קתץ קצנץ שקנר מן הסתים אפי נאחזתי קצקו לא נדעתי אם קצקנה לא הקנתי את הקולק שקנר חזיר מן הסתים נדעתי ששכב נלך הוא קנה לי קנשיקה יש לנו קסמותה קבל אל סקורי את הקלת.

הקזא מן الأصل

